

ZIVSAIMNIECĪBAS KONSULTATĪVĀS PADOMES SĒDES

Protokols Nr. 37

Rīgā, 2010. gada 17. martā

Zivsaimniecības konsultatīvās padomes sēde notiek Zemkopības ministrijā (turpmāk – ZM), 23. stāva konferenču zālē. Sēde sākas plkst. 12:00 un beidzās plkst. 14:10. Zivsaimniecības konsultatīvās padomes sēdi vada Zemkopības ministrs Jānis Dūklavs.

Darba kārtība:

1. Sociāli ekonomiskās ietekmes novērtējums Eiropas Kopienas ilgtermiņa krājumu pārvaldības plānu izstrādes vajadzībām Baltijas jūras reņģei un brētliņai (informē Zemkopības ministrija);
2. Baltijas jūras mencu zvejniecības sertifikācijas iniciatīvas ES dalībvalstīs (informē Zemkopības ministrija);
3. Kopējās zivsaimniecības politikas reformas „Zaļajā grāmatā” Latvijai nozīmīgāko jautājumu apspriešana un aktualizēšana (informē Zemkopības ministrija);
4. Dažādi

Sēdē piedalās Zivsaimniecības konsultatīvās padomes locekļi:

1. J. Dūklavs - Zemkopības ministrs, padomes priekšsēdētājs;
2. N. Riekstiņš – ZM Zivsaimniecības departamenta direktors, padomes priekšsēdētājs vietnieks;
3. I. Āboliņš – Lauku atbalsta dienesta direktora vietnieks;
4. A. Vaiders – Pārtikas un veterinārā dienesta Dzīvnieku izcelsmes pārtikas ražošanas uzraudzības daļas Zvejas produktu uzraudzības sektora vadītāja vietnieks;
5. R. Joffe - Valsts zinātniskā institūta "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts" direktors;
6. I. Voits - biedrības „Latvijas Zivsaimnieku asociācija” pārstāvis;
7. J. Pētersons – biedrības „Latvijas Zivsaimnieku asociācija” pārstāvis;
8. O. Jankovskis – biedrības „Latvijas Zivsaimnieku asociācija” pārstāvis;
9. Ē. Urtāns – biedrības „Latvijas Zvejnieku federācija” pārstāvis;
10. J. Dančauskis – biedrības „Latvijas Zvejnieku federācija” pārstāvis;
11. D. Šmits – biedrības „Latvijas Zivrupnieku savienība” pārstāvis;
12. I. Markuševskis – biedrības „Kurzemes Zvejnieku asociācija” pārstāvis;
13. E. Tinte – biedrības „Latvijas Vēžu un zivju audzētāju asociācija” pārstāvis;
14. I. Cīrulis - biedrības „Rīgas šprotes” pārstāvis;
15. A. Blohins – biedrības „Nacionālā Zvejniecības ražotāju organizācija” pārstāvis;
16. O. Nemeņonoks – biedrības „Latvijas Zivju audzētāju asociācija” pārstāvis;
17. J. Apens - biedrības "Ziemeļkurzemes zivsaimnieku apvienība" pārstāvis.

Sēdē nepiedalījās Zivsaimniecības konsultatīvās padomes locekļi:

1. F. Klagiņš – Valsts vides dienesta Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes direktora vietnieks;
2. G. Šķesters – biedrības „Latvijas Pašvaldību savienība” pārstāvis;
3. V. Sokolovs - Latvijas Zivsaimniecības un pārtikas darbinieku arodbiedrības pārstāvis

Pārējie Zivsaimniecības konsultatīvās padomes sēdes dalībnieki:

1. M. Bērziņš – ZM zivsaimniecības nozares padomnieks LR Pastāvīgajā Pārstāvniecībā ES;
2. G. Korņilovs - Valsts zinātniskā institūta "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts" Zivju resursu pētniecības departamenta vadītājs;
3. R. Derkačs - ZM Zivsaimniecības departamenta direktora vietnieks;
4. G. Pērle – Sīle - ZM Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības stratēģijas nodaļas vadītāja;
5. E. Kubliņa – ZM Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības atbalsta nodaļas vadītāja;
6. J. Stepanovs – ZM Zivsaimniecības departamenta zvejas pārvaldības un zivju resursu nodaļas vadītāja vietnieks;
7. A. Stahovskis – ZM Zivsaimniecības departaments Zivsaimniecības atbalsta nodaļas vecākais referents;
8. Z. Brasliņa - ZM Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta ES lietu nodaļas vecākā referente;
9. A. Elste - ZM Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas pārvaldes vecākā referente.

Protokolē:

K.Zariņa - ZM Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības stratēģijas nodaļas vecākā referente.

Sēdes gaita:

J. Dūklavs atklāj Zivsaimniecības konsultatīvās padomes 37. sēdi, informē par plānoto sēdes darba kārtību un aicina izskatīt darba kārtībā iekļautos jautājumus.

Vairāki konsultatīvās padomes locekļi izsaka vēlmi iekļaut apspriešanai darba kārtības pie 4. punktā „Dažādi” papildus sekojošus jautājumus:

D. Šmits – par PVN atmaksas aizkavējumiem gadījumos, kad tiek realizēti projekti ar Eiropas zivsaimniecības fonda finansējumu.

J. Apens – par reņģu zvejas ar traļiem lieguma laika pārceļšanu Rīgas jūras līcī.

N. Riekstiņš – par priekšlikumiem ēnu ekonomikas apjoma samazināšanai Latvijā.

I. Voits – par zvejas dienu regulācijas un ierobežojumu atcelšanu reņģu un brētliņu zvejā.

1. Sociāli ekonomiskās ietekmes novērtējums Eiropas Kopienas ilgtermiņa krājumu pārvaldības plānu izstrādes vajadzībām Baltijas jūras reņģei un brētliņai (informē Zemkopības ministrija)

N. Riekstiņš prezentē darba kārtības 1. jautājumu informējot, ka Eiropas Kopienā notiek darbs pie Baltijas jūras pelaģisko zivju (reņģes un brētliņas) krājumu pārvaldības ilgtermiņa plānu sagatavošanas. Pēc Eiropas Komisijas pasūtījuma ir veikts sociāli ekonomiskās ietekmes izvērtējums Baltijas jūrai kopumā un atsevišķi pa zivju krājumiem. Tiek prezentēti vairāki iespējamie plānu scenāriji un to potenciālā ietekme uz zivsaimniecības nozari, kā arī atzīmēti galvenie secinājumi, kas izriet no veiktā izvērtējuma. Secinājumos tiek arī norādīts, ka daļu no plāna realizācijas atbalstam nepieciešamajiem resursiem varētu iegūt no Eiropas Zivsaimniecības fonda līdzekļiem. (Prezentācijas materiālu skatīt protokola 1. pielikumā vai www.zm.gov.lv mājas lapā).

Informācijas nobeigumā tiek atzīmēts, ka pagaidām ir sagatavots tikai vispārējs situācijas novērtējums, un tam sekos Eiropas Komisijas tālākā darbība plānu priekšlikumu sagatavošanai. Pašlaik prezentētā informācija paredzēta nozares zināšanai, kā arī, lai apstiprinātu Zemkopības ministrijas gatavību aktīvi iesaistīties tālākā diskusijā plānu sagatavošanas procesā ES institūcijās.

I. Voits komentē, ka reņģu un brētliņu krājumiem noteikti sagaidāmi ļoti būtiski samazinājumi. Uzskata, ka uzņēmumi vairs nevarēs turpināt strādāt, negūstot peļņu. Tāpēc piekrīt, ziņojumā iekļautajai informācijai, ka peļņu varēs gūt tikai tie kuģi, kas ir garāki par 24 m un zvejo ar traļiem. Atzīmē, ka vairs neesot izdevīgi zvejojot ar tīkliem, līdz ar to pamazām „atmirst” kuģu segments, kas zvejo ar šiem zvejas rīkiem. Saistībā ar zivju krājumu kritumu atbalsta radikālu kuģu skaita samazināšanu. Norāda, ka biedrības „Latvijas Zivsaimnieku asociācija” biedri ir šobrīd iesnieguši dokumentus 27 kuģu sagriešanai. J. Pētersons piebilst, ka šis pētījums nav nekāds pārsteigums. Tiem, kas ilgstoši nodarbojas ar zvejniecību šāda situācija ir pazīstama. Tā ir realitāte, ņemot vērā mencu krājumu attīstības dinamiku un daudzgadu pieredzi zvejniecībā, jo vienam zivju krājums palielinoties, cits iet mazumā.

I. Markuševskis tāpat neuzskata, ka tīklu zvejai varētu būt perspektīva.

I. Voits, Ē. Urtāns papildus izrāda vēlmi un interesi, lai saistībā ar plānoto Zvejas flotes kapacitātes sabalansēšanas plāna izvērtēšanu Zemkopības ministrijā tiktu organizēta darba grupa šī jautājuma apspriešanai un tajā tiktu uzklauts nozares pārstāvju viedoklis par kuģu sagriešanas lietderību un nosacījumiem.

J. Dūklavs atbalsta zvejnieku aktīvāku iesaistīšanu un viņu pieredzes izmantošanu zvejas flotes sabalansēšanas jautājumu apspriešanā.

Zivsaimniecības konsultatīvā padome par darba kārtības 1. punktu nolēma:

1)sekot līdz jautājuma tālākai attīstībai par ilgtermiņa krājumu pārvaldības plānu izstrādi Baltijas jūras reņģei un brētliņai, kā arī Latvijas nostājas sagatavošanā konsultēties ar nozares pārstāvjiem, lai rastu no sociāli ekonomiskās ietekmes viedokļa iespējami saudzējošāko plānu risinājumu;

2) atkarībā no Eiropas Komisijas priekšlikuma un jautājuma tālākas virzības ES institūcijās atbilstoši nepieciešamībai vienoties par atsevišķu sanāksmes laiku šī jautājuma padziļinātai apspriešanai ZM;

3) pēc Zvejas flotes kapacitātes sabalansēšanas plāna izvērtēšanas veikšanas organizēt ZM darba grupu ar zvejniecības biedrību pārstāvju līdzdalību izvērtējumā iegūto rezultātu apspriešanai.

2. Baltijas jūras mencu zvejniecības sertifikācijas iniciatīvas ES dalībvalstīs (informē Zemkopības ministrija)

N. Riekstiņš informē, ka mencu zvejniecībai Baltijas jūrā atsevišķās ES dalībvalstīs (Dānija, Zviedrija, Vācija) ir uzsākta sertifikācijas procedūra. (Prezentācijas materiālu skatīt protokola 2.pielikumā vai www.zm.gov.lv mājas lapā). Šīs sertifikācijas finansējums nenotiek ar Eiropas Zivsaimniecības Fonda atbalstu un tiek veikts pēc pašu zvejnieku un zivju apstrādātāju iniciatīvas ar savu finansējumu.

I. Voits norāda, ka ir jau informējis mencu zvejniekus par šādu sertifikācijas iespēju, tomēr atzīst, ka tai ir pārāk lielas izmaksas, līdz ar to zvejniekiem tas ir neizdevīgs un ilgs process. Turklāt no sertificētāju puses šobrīd netiek atklātas iespējamās sertifikācijas konkrētas izmaksas. Līdz ar to pašreizējā situācijā Latvijas zvejnieki neplāno uzsākt šāda veida sertifikācijas procesu, jo mencu realizācijas iespējas šobrīd tiem nekādi netiek ierobežotas un sertifikācija drīzāk uzskatāma kā politiska iniciatīva.

D. Šmits un J. Pētersons tomēr atzīst, ka sertifikācija ir potenciāla tirgus barjeru veidošana nozarei un var veicināt negodīgu konkurenci starp zvejniekiem.

Zivsaimniecības konsultatīvā padome par darba kārtības 2. punktu nolēma pieņemt zināšanai sniegto informāciju un turpināt aktīvi sekot līdz sertifikācijas jautājuma virzībai Baltijas jūras piekrastes ES dalībvalstīs.

3. Kopējās zivsaimniecības politikas reformas „Zaļajā grāmatā” Latvijai nozīmīgāko jautājumu apspriešana un aktualizēšana (informē Zemkopības ministrija)

N. Riekstiņš informē par Kopējās zivsaimniecības politikas reformu (prezentācijas materiālu skatīt protokola 3. pielikumā vai www.zm.gov.lv mājas lapā), tās mērķi, iemesliem un Latvijas nostāju par reformai izvirzītajiem jautājumiem, kā arī varbūtējo nostājas aktualizēšanas nepieciešamību. Tiek norādīts, ka reforma aptver tādas jomas, kā lēmumu pieņemšanas procedūra, zvejas kapacitātes pārvaldība, zvejas regulēšana, pieejamība zivju resursiem, strukturālais atbalsts, ārējā sadarbība zvejniecībā un akvakultūra. Latvijai būtiskākie jautājumi ir par reģionālā principa stiprināšanu tiesību aktu izstrādē, kas ļautu noslogot tikai tās valstis un nacionālos ekspertus, kuru flotes reāli piedalās zvejā attiecīgajā reģionā. Nozīmīgs ir arī jautājums par 12 jūras jūdžu saglabāšanu tikai piekrastes dalībvalstu zvejas kuģu pieejamībai. Svarīga arī daudzgadu nozvejas kvotu sistēmas izstrāde, kas palīdzētu zvejas iespēju optimālai izmantošanai un piekrastes reģionu dzīvotspējas veicināšanai. Būtiski ir turpināt un pilnveidot sniedzamā atbalsta formas Eiropas Kopienas dalībvalstīm zivsaimniecības nozarē. Papildus tiek arī atzīmēts, ka šo jautājumu analīze, Latvijas nostājas sagatavošanas procesā, jau ir rūpīgi veikta iepriekšējā gadā un attiecīgi saskaņota ar nozares pārstāvjiem.

I. Voits norāda, ka nav skaidrības par to, ko ietver definīcija „maza apjoma zvejniecība” („small – scale fishery”) un kādas šajā sakarā varētu būt Latvijas intereses un nostāja.

N. Riekstiņš piekrīt, ka tuvākā laikā šis varētu būt aktuāls jautājums, tāpēc ierosina organizēt atsevišķu apspriedi un definēt, kuri no Latvijas viedokļa būtu pieņemamākie kritēriji maza apjoma zvejniecības pazīmju noteikšanai.

N. Riekstiņš vēl informē, ka maija sākumā Spānijā norisināsies konference, kurā arī viens no jautājumiem būs par maza apjoma zvejniecības definēšanu un tās pārvaldības principiem.

Vēl tiek atzīmēts, ka arī Saeimas deputāti ir izteikuši vēlmi tuvākā laikā saņemt informāciju par KZP reformas gaitu.

Zivsaimniecības konsultatīvā padome par darba kārtības 3. punktu nolēma pieņemt zināšanai sniegto informāciju un atbildīgajām amatpersonām aktīvi sekot līdz jautājuma tālākai virzībai ES institūcijās.

4. Dažādi

4.1. PVN atmaksas aizkavējumi gadījumos, kad tiek realizēti projekti ar Eiropas Zivsaimniecības fonda finansējumu

D. Šmits informē par problēmu ar PVN atmaksu projektam, kuru realizē Rojas ostā. Projekta realizācijai tiek likti tehniski šķēršļi un novilcināta PVN maksa. Informē, ka ar šo problēmu vēršusies gan Valsts ieņēmumu dienestā, gan Finanšu ministrijā, bet izsmeļošs skaidrojums un palīdzība šajās institūcijās nav saņemta.

J. Dūklavs no savas puses ierosina organizēt nozares pārstāvju sanākumi ar jauno Valsts ieņēmumu dienesta vadību, lai pārrunātu un iespējams atrisinātu šo jautājumu.

Zivsaimniecības konsultatīvā padome par darba kārtības 4.1. punktu nolēma: atbalstīt ZM iniciatīvu organizēt nozares pārstāvju tikšanos ar Valsts ieņēmumu dienesta vadību.

4.2. Reņģu zvejas ar traļiem lieguma laika pārceļšana uz vēlāku laiku Rīgas jūras līcī.

J. Apens informē, ka sakarā ar nelabvēlīgajiem laika apstākļiem janvāra sākumā (ledus sega, sniegš), kas zvejniekiem liedza iespējas zvejojot reņģes Rīgas jūras līcī, būtu nepieciešams par 10 dienām pārcelt traļu zvejas liegumu uz vēlāku laiku. Pretējā gadījumā zvejniekiem 2010. gadā paliks minimāls laika periods, ko varēs pavadīt jūras zvejā, kas savukārt radīs tiem papildus zaudējumus.

N. Riekstiņš uzskata, gadījumā, ja reņģu krājumu situācija to pieļauj un institūts „BIOR” sniedz attiecīgu atzinumu, par to, ka liegums varētu tikt pārceļts, tad ZM varētu pieņemt lēmumu par zvejas regulēšanas pasākumu, kas saistīts ar zvejas lieguma laika izmaiņu.

G. Korņilovs norāda, ka aizlieguma termiņu reņģu zvejai ar traļiem saskaņā ar institūta viedokli šogad būtu iespējams pārcelt, taču papildus vēl jāņem vērā tas, ka aizliegums ieviests ar mērķi pasargāt reņģu nārsta koncentrācijas to nārsta maksimuma periodā. Tāpēc, lai noteiktu konkrēto pārceļamo zvejas aizlieguma laiku, būtu jāņem vērā hidrometeoroloģiskie apstākļi marta otrajā pusē un aprīlī, kuri ietekmēs reņģes nārsta sākumu un maksimumu. Ņemot vērā, ka patlaban vēl nav iespējams prognozēt

pavasara meteoroloģiskos apstākļus, institūts konkrētus termiņus aizliegumam reņģu zvejai ar traļiem Rīgas jūras līcī varētu ierosināt aprīļa beigās.

Zivsaimniecības konsultatīvā padome par darba kārtības 4.2. punktu nolēma: pēc atzinuma saņemšanas no Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR” izvērtēt un pieņemt attiecīgu ZM lēmumu par reņģu zvejas ar traļiem lieguma pārcelšanas iespēju uz vēlāku laiku.

4.3. Priekšlikumi ēnu ekonomikas apjoma samazināšanai Latvijā

N. Riekstiņš aicina nozari izteikties par izstrādātajiem priekšlikumiem ēnu ekonomikas samazināšanai Latvijā, kuri tiek apspriesti Finanšu ministrijas izveidotajā darba grupā, kurā piedalās arī ZM pārstāvis D. Šmits atzīst, ka ir ļoti grūti definēt konkrētus ēnu ekonomikas kritērijus. Daudzi dokumentā minētie priekšlikumi radīs problēmas arī tiem uzņēmējiem, kas strādā normāli, nevis ēnu ekonomikas aizsegā. Uzskata, ka pamatproblēmas slēptām darbībām nozarē rada neadekvātais nodokļu slogs. Vēlētos, lai būtu pieejams konkrēts cilvēks Finanšu ministrijā, kas gribētu uzklaustīt un kam nozare varētu izteikt savus priekšlikumus par šo tēmu.

J. Pētersons norāda, ja flote tiktu sabalansēta ar resursiem, kā arī nodokļu slogs tiktu samazināts, tad arī nebūtu iemeslu un stimulu ēnu ekonomikai.

J. Dūklavs ierosina nozares pārstāvjiem aicināt uz sanākumiem attiecīgās ministrijas atbildīgās personas, kuras izstrādājušas šos priekšlikumus, lai tās varētu izskaidrot dokumentā piedāvātās darbības ēnu ekonomikas samazināšanai. Līdz ar to nozarei būtu iespēja izteikt savu viedokli un noskaidrot tai interesējošās lietas.

Zivsaimniecības konsultatīvā padome par darba kārtības 4.3. punktu nolēma: pieņemt zināšanai priekšlikumus par ēnu ekonomikas apjoma samazināšanu Latvijā un lūgt zivsaimniecības nozares pārstāvjiem iespēju robežās sniegt ZM papildus vērtējumu par ēnu ekonomikas cēloņiem un tās iespējamiem novēršanas pasākumiem.

4.4. Zvejas dienu regulācijas un ierobežojumu atcelšana reņģu un brētliņu zvejā

I. Voits informē par pieejamo zvejas resursu neatbilstību flotes lielumam. Norāda, ka zvejas dienu aprēķina formula noved pie absurdiem skaitļiem. Tāpēc vēlas sagriezt kuģus, lai varētu pēc iespējas ātrāk sabalansēt floti ar pieejamiem resursiem.

N. Riekstiņš piedāvā kopā ar speciālistiem un nozares pārstāvjiem izvērtēt un apspriest priekšlikumu par zvejas dienu regulācijas atcelšanu. Tomēr aicina ņemt vērā, ka zvejas dienu sistēma tika veidota kopā ar nozares pārstāvjiem un apstākļos, kamēr nav sabalansēta zvejas flote ar resursiem, nebūtu saprātīgi atcelt zvejas dienas pilnībā. Tas papildus radītu lielu risku zivju resursu tālākam samazinājumam un negodīgai konkurencei zvejnieku starpā.

Zivsaimniecības konsultatīvā padome par darba kārtības 4.4. punktu nolēma: divu nedēļu laikā pēc padomes sēdes organizēt ZM tikšanos ar zivsaimniecības nozares speciālistu līdzdalību, lai izvērtētu zvejas dienu tālāka pielietojuma lietderību.

Zivsaimniecības departamenta direktors N. Riekstiņš

Protokolēja K.Zariņa